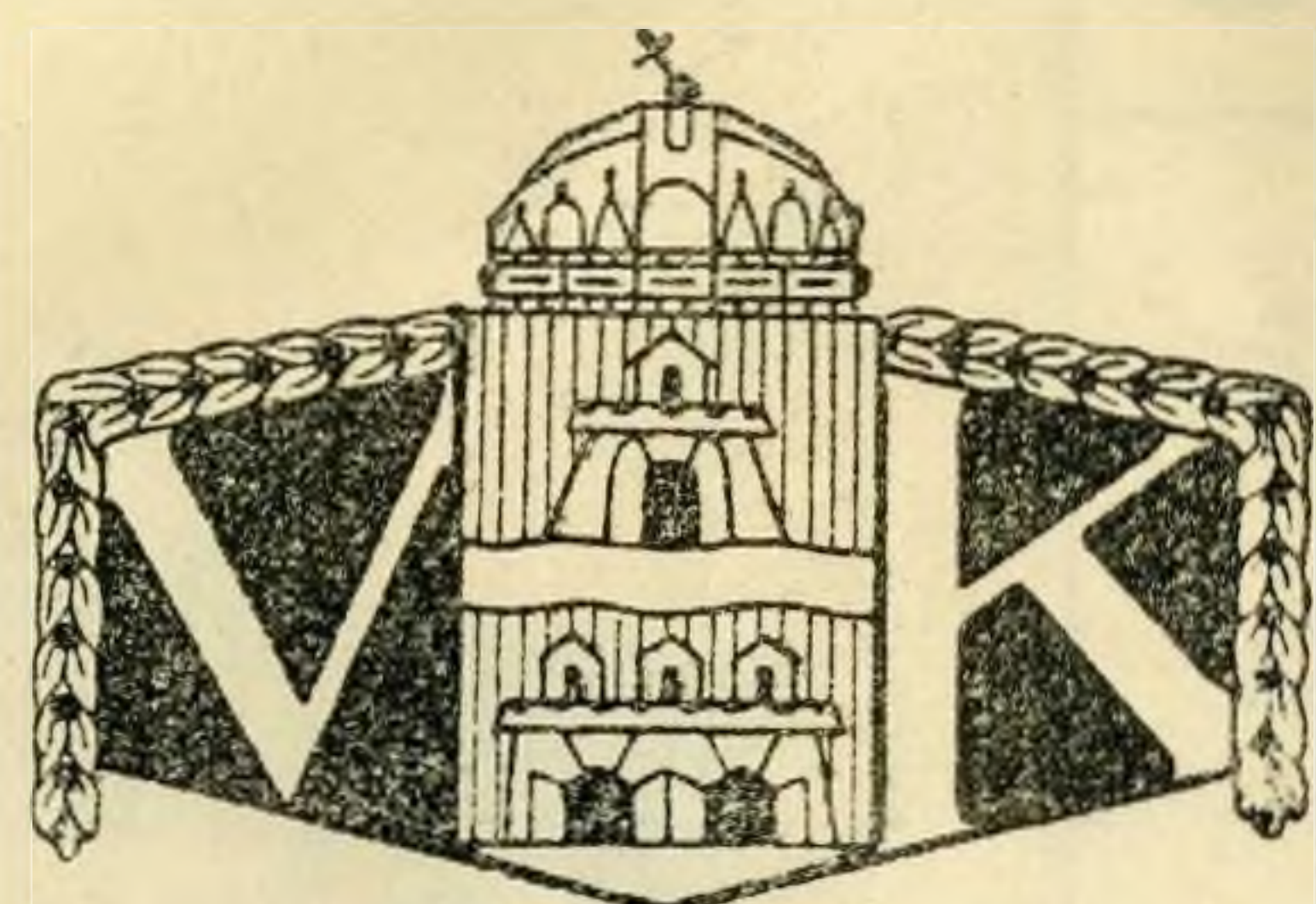

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Lesztyán Sándor*
Cím: *Palotából a barakklakásba*

Forrás: *Világ*

Bp

(Hely)

1919. X. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

Palotából — a barakklakásba

Készülnek a szükséglakások — Akiket kidobtak az utcára

(A Világ tudósítójától.) A gödöllői villamosban kétnapos ujságot árul a rikkancs, vézna, öreg-asszony mentacukorral kínál, meg jó mézes tészával, vak koldus nyikorgó hangon énekel, a társa harmonikán kíséri és összeszedi a hatosokat. Csakhamar elmarad az aszfalt és a pesti kövezet, ezt a felírást olvasom: „utkaparóház“, kinn vagyunk az országúton. A cinkotai állomástól ötszáz lépésnyire van az óriási barakktábor, ami eredetileg fogolytábornak készült, később a repülő-csapatok anyagszertára lett, most szükséglakásokat építenek belőle. A rácsos vaskapu előtt két társzékér áll, tele mindenféle butorral, egyszerűen mázolt szekrény, nádszékek, sokféle lim-lom, lesir róluk a nyomor és a szegénység. Megkérdezem a kocsiist, honnan szállítja a holmit? Bajza-utca 14. Bissingen-palota

Az anyagszertár hosszú barakkjaiban serényen folyik a munka. A kereskedelemügyi minisztérium rendeletére az Országos Lakásépítési Miniszteri Biztosság szükséglakásoknak alakítja át a tábort. A „Különleges építési részvénytársaság“ végzi az előírt munkálatokat, jelenleg 300 munkás dolgozik. Nyolc nappal ezelőtt kezdték meg a régi műhelyek, raktárak, gyárhelyiségek átalakítását és eddig huszonnyolc lakás készült el. A hosszú barakképületeket kis részekre osztják. Egy szoba-konyha, két szoba-konyha és közös lakásokat csinálnak. Léc-vázzal osztják szét az óriási helyiségeket, a lécvázzal szalmával töltik ki, aztán malterrel betapasztalják. Amennyire a rendelkezésre álló anyag megengedi, azbeszilemezekből is készítik az új falakat. Még nem tudják, hány családot lehet majd elhelyezni a szükséglakásokban, eddig négy barakktal alakítottak át, hat nagy épületen most dolgoznak.

Készen van huszonnyolc lakás, kilenc lakó be is költözött, hét pedig be van jelente hivatalosan de még nem érkezett meg.

Bejártam a barakktábor. Mindenütt a repülő-anyagszertár maradványai. Összetört, zúzott szárnyú repülőgépmadarak, tarka kis Foker, égett Rumpler-monoplán, egy UCI kettérepedt légsavarral, a nehéz Sikurszky feszítődrótjain hintázó gyerekek, a Brandenburgi gép magassági kormányát most vizsgál el tűzrevalónak, csupa aeroplan-romhalmaz, némelyik úgy néz ki, mint valami csontváz, minden használhatót lepusztítottak már róla, csak a nemzetközi jelzés hirdeti, hogy ez a sok roncs valamikor gögösen furta orrával a levegőt és büszkén lebegett sok ezer méter magasságban.

Bekopogtatok az első lakóhoz. Rigli Lajos, a diktatura alatt Menczer Aladárnál lakott. (Eötvös-utca 31.) irodahelyiségben. Az irodára most Menczernek szüksége van és a VI. kerületi előjáróság végzésére neki el kellett költözni a barakklakásba. Az asszony panaszkodik, hogy itt nincs konyha, nincs vízvezeték, de mit csináljanak? A férfi karhatalmi altiszt, nem tudnak más lakást bérelni.

Szomszédságukban Weszelinov István kályhás-mester. A proletárdiktatura előtt Akácfa-utca 24. alatt lakott családjával egy konyhában. A néporségnél teljesített szolgálatot. Később vörösőr lett, a Lakáshivatal akkor kiutalt neki Majo Sándor bélyegkereskedő (Damjassich-utca 37., II. 8.) ötszobás lakásából egy szobát. A konyha közös volt. Az asszony elmeséli, hogy szeptember 15-én, amikor „a kommunizmusi kormány már megbukott“, Majo felmondott nekik. Először pénzt kínált, hogy menjenek el. Ők egész nap szaladgáltak lakás után, a gyerek kórházban feküdt betegen. Nem tudtak lakást szerezni. Akkor jött a háziur ügyvédje, hogy kidobatták őket. A gyerek akkor már otthon volt, de még napyon betegen szegény. Egy este, öt óra után megjelent náluk Majo, meg az ügyvédje, Kovács János (Király-utca 52.), a férj nem is volt otthon és neki mentek az asszonynak.

— Maja még mindig itt van? — kérdezte a háziur. — Mars, kifelé — rikácsolta az ügyvéd. Jött egy Szilágyi nevű végrehajtó is, aki nagyon

tisztességes volt és udvariasan megmondta, hogy 24 órán belül Cinkotára kell menniük, szükséglakásba. De Majcák 24 órát sem akartak várni, mikor Szilágyi elment, Weszelinovék holmiját kidobálták az udvarra, hasztalan könyörgött az asszony, hogy legalább reggelig hagyják őket ottmaradni, nem használt semmit. A butor és a kevés holmi egy pere alatt szétrepült és a család, beteg gyerekével az udvaron töltötte az egész éjszakát.

Az asszony most káposztát főz ebédre és siránkozik, hogy kétszáz koronájuk a furecsa hurcolkodásban ottvesztett, a férj az erdőbe jár fát vágni.

Hosszu éveken át nedves, egészségtelen pincelakásban lakott Nagy Sándor napszámos öt gyermekes családjával a Szönyvi-úton. A pincelakásban az egész család állandóan beteg volt, folyton nyakukba csöpögött a víz. Februárban átköltöztek az Amerikai-ut 19. sz. házba, ahol a Lakáshivatal végzésére 40 koronát fizettek havonta. A háziur most 100 korona bért követelt tőlük egy hónapra, amit nem tudnak megfizetni. Rövidesen kitétték őket, mire ide jöttek és a lakásnak átalakított barakkban rendezik be új otthonukat.

A motorraktár átépítése gyönyörűen sikerült. Ragyogó, tiszta folyosóról jobbra-balra nyílik a kis-lakások ajtaja, fehérre van meszelve a folyosó, az ajtók zöldek, mindenütt érzik a friss festés szaga. Minden lakás meg van számozva, olyan az egész, mint egy vidéki kisváros szállodája. Az ajtókon felírás: Kiadva Kovács Gábor, kiadva Rosenzweig Jakab, kiadva Weisz Géza, kiadva Szabó Mihály.

Szabó Mihályékat meglátogatom. A diktatura előtt Kiskorona-utca 14. alatt laktak, a házmesterékel egy szobában. A Lakáshivatal áprilisban dr. Révész Tivadar ügyvéd hét szobájából kiutalt nekik egyet. Az asszony éppen áldott állapota utolsó hetében volt, mikor a házigazda azzal az indokolással, hogy „minden kommunizált üzem visszavan“, kitelepítette őket. Itt, az új barakklakásban született a kis csecsemő, még idejük sem volt berendezkedni, az asszony ma kelt fel az ágyból, ahol keservesen sir az ujszülött, most vásárol neki bölcsőt az édesapja.

Sipos Gizella öt nővérével Csida Ferencnél lakott, rekvirált lakásban, József-utca 51. II. emelet 18. Egy héttel ezelőtt, reggel hét ó